

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsak četrtek.
Cena: Letno Din 32.—,
polletno Din 16.—, četrt-
letno Din 8.—, inozemstvo
Din 64.—

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška c. 5

Telefon Interurban 115

Cena inseratom: cela
stran Din 1400.—, pol stra-
ni Din 700.—, četrt strani
Din 350.—, Mali oglasi be-
seda Din 1.—, stalnim popust

„Nikdar ne bote mogli preveč storiti za dobro časopisje“. Papež Pij XI.

Mesca marca letošnjega leta je papež Pij XI. sprejel odposlanstvo katoliške mladine v Italiji. Izrazil je svoje zadovoljstvo nad tem, da se katoliška mladina, ki je najvažnejši del katoliške akcije, s takšnim zanimanjem in s tako vztrajnostjo bavi s vprašanji prosvete in kulture. Prava kultura je nemogoča brez vere. V prosveti je najvažnejše, da se izberejo velike smernice, velika večna načela, ki so človeku kašipot skozi življenje. Te velike podlage za človeškega duha uči katoliški katekizem, ki na malo straneh rešuje prva in poglobljena vprašanja vesoljstva. Kar se dostaje časnikov, je sv. Oče poudarjal, da morejo postati mogočno sredstvo za razširjenje in pospeševanje vere. »Tisek je«, tako je rekel doslovno, »v današnjih dneh ena izmed največjih sil, ker časniki morejo postati ali najdobrodejnejša ali najpogubnejša moč v življenju sveta in cerkve. Zato je bila sveta misel vaših voditeljev, da so vas pravočasno podučili o tem. Nikdar ne bote mogli preveč storiti za dobro časopisje. In če tudi ne bi mogli kaj drugega storiti, nego samo to, da dobre časnike in liste delite, bi že to bilo dobro delo«.

Papeževe besede dokazujejo, da katoliška cerkev ni nikdar zgubila iz vida po men časopisja, bodisi dobrega bodisi slabega. Kakor svari pred slabimi časniki, ki so za duševno življenje to, kar so za telesno zastrupljeni studenci, tako opominja k podpori, in sicer k duševni in gmotni podpori dobrega časopisja. Temu namenu tudi služijo takozvane nedelje dobrega časopisja, ki se prirejajo po raznih krajih.

Nedavno je bila takšna nedelja v južni Afriki. Pri tej priliki je izjavil škof Dellalle iz Natala: »Delo za dobre časnike dandanes nadkriljuje po svoji važnosti vsa druga ter mora biti na čelu dobrih del. Katoličani imajo dolžnost, da dobro časopisje podpirajo z vsemi močmi. Dober tisek mora premagati slabega. To pa je le takrat mogoče, ako so katoličani pri-

pravljeni za žrtve.« Škof Fleischer iz Mariánhilla pa je izjavil to svoje mišljenje: »Katoliški časniki so ena najboljših trdnjav cerkve zoper napade sovražnika. Zato je njihova usoda slična oni našega Zveličarja in njegovih apostolov: zaničujejo se, zlovoljno presoajo, celo od vernikov se z njimi sramotno ravna. Potrebno je torej nekaj duha Gospoda in njegovih apostolov, da se kdo poteguje za katoliško časopisje. Vsakemu katoličanu mora služiti v čast, da za katoliško časopisje nekaj stori ali pri njem sodeluje.«

Tudi v Ameriki vedno bolj zmaguje prepričanje o velikem pomenu dobrega, v krščanskem duhu pisanega časopisja, in o dolžnostih katoliškega ljudstva napram takemu časopisju. V dokaz hočemo samo navesti »Amerikanskega Slovenca«, ki je glasilo slovenskega katoliškega ljudstva v Ameriki. Mesca februarja in marca letošnjega leta se je po raznih krajih slovenskih naselbin v Ameriki vršila agitacija za list, ki je imela namen pomnožiti število naročnikov in s tem tudi stvoriti možnost napredka za list. Agitacija je imela presenetljiv uspeh: 1200 novih naročnikov je list pridobil. Samo ena agitatorica za list, gospodična Lucija Gregorčič je pridobila 201 naročnika.

Spričo tega razveseljivega dogodka piše »Amerikanski Slovenec«, ki je tako postal največji slovenski dnevnik v Ameriki, v svoji številki od 6. aprila: »Ravno ta sijajni uspeh utrjuje še večjo vero in še močnejše zaupanje v nas, da naše slovensko ljudstvo res ni tako, kakor bi si ga kdo predstavljal po raznih lokalnih razmerah tuintam. Ljudstvo, ki se v tako slabih časih, kot so ravno v tej dobi, pa tako odzove za svoj list, to ljudstvo je dobro, je plemenito! Če kdaj, so to pot ameriški Slovenci pokazali javno, kaj so v pretežni večini, kakšnega mišljenja in kakšnega prepričanja. Armada prijateljev in somišljenikov okrog »Amerikanskega Slovenca« se stalno množi, medtem ko nasprotni listi stalno padajo. Tu narod govori, kaj hoče in kaj noče.«

Ali slovenski narod povsod tako govori? Ali se armada prijateljev in somišljenikov okrog »Slovenskega Gospodarja« in drugih slovenskih krščanskih listov stalno množi? Ali nasprotni listi, kot »Jutro«, »Domovina«, »Kmetijski list« in razni socialistični listi stalno padajo? To so velevažna vprašanja, ki se tičejo poedincev in celega ljudstva, vprašanja, ki posegajo v vest poedincev in osobito katoliških familij. To so vprašanja, v katerih mora ljudstvo dati določen in odločen odgovor, kaj hoče in kaj noče. Od rešitve teh vprašanj je odvisna bodočnost poedincev in familij, osobito mladine in z njo celega naroda. Vsled tega pa je treba, da vsak dobro pomni in izvršuje besede sv. Očeta, ki smo jih tem vrstam izbrali za naslov in ki naj tudi bodo poslednje besede: »Nikdar ne bote mogli preveč storiti za dobro časopisje.«

POPOLNI RAZGOVORI

Trgovec Kramar je dal v nedeljo pred cerkvijo razglasiti, da odprodaja veliko zalogo koruze po znižani ceni. Može so takoj začeli ugibati, zakaj.

»Pokvarila se mu je«, je dejal prvi,

»Pokvarjene ne sme prodajati«, je ugovarjal drugi, »zdi se mi pa, da se boji tega, da mu koruza ne obleži v magacinu.«

»Državne koruze se boji«, je šaljivo dodal naš znanec gospodar.

»Saj res, kako pa je vendar s to koruzo? Ali ti kaj več veš«, so vpraševali može vsevprek. In gospodar jim je povedal:

»Lansko leto je bila v mnogih krajih naše države slaba letina. Poleg slabe letine pa imajo v mnogih krajih, posebno v Bosni in Dalmaciji, še to nadlogo, da so mali kmetje silovito zadolženi. Za obresti pa so jim bogataši, ki so jim denar posodili, vzeli še tisto malo pridelka, ki so ga spravili v jeseni s polja. Tako je bilo pričakovati, da bo v teh krajih nastopila lakota. Ubogi ljudje ne bodo imeli pridelkov in ne denarja, da bi si živeža kupili.

Lakota se je res bližala. Občine in oblasti niso storile ničesar, ljudje sami pa tudi ne. Zato je morala poseči vlada vmes. Odredila je, da bo dala 150.000.000 Din za one kraje, kjer vlada lakota. Podpora si je zamislila tako-le: Za najnuj-

nejšo silo nekaj žita, koruze in nekaj denarja, večino denarja pa naj se uporabi na ta način, da se izvršijo kaka javna dela, pri katerih se zaposli one, ki nimajo posla ter trpe lakoto.

Vlada je začela deliti. Najprej je delila po svojih velikih županij. Radič in drugi so zagnali krik, da se postopa pristransko, da naj dobijo oblasti. Država je dala oblastem pravico razdelitve. Sedaj šele je prišlo iz Bosne in Dalmacije pritožbe! Samo Radičevi pristaši so dobivali. Seveda je vlada posegla vmes in je napravila red, kar pa radičevcem ni bilo prav. Mirno je sedaj ministrski predsednik Vukičević povedal na velikem shodu v Velikem Bečkereku preteklo nedeljo, da ni več tiste strašne lakote, ker je s pomočjo sedanje vlade bilo ljudstvu takoj pomagano!

»Kaj pa Slovenija ni bila nič deležna tiste koruze? Ali se na Kranjskem ne bi jejo zaradi nje? Ali je mi Štajerci nismo nič dobili?«

»Ja, to pa veliko zahtevate od mene, da vam vse to razložim! Kolikor vem, toliko bom povedal. Tudi Slovenija je bila deležna te pomoči za olajšanje lakote. Na Kranjskem, kjer je večje pomanjkanje, so dobili nekaj več, toda še za tisto so se tako stekli, da danes vsi pravijo, da bi bilo bolje, ako se koruza ne bi delila. Le premislite! Kaj pa hočete napraviti s tem, če pride na eno občino po 100 kg koruze? Ti, župan, kako bi ti sedaj to-le razdelil? Ker pa se je dalo res le samo najpotrebnejšim, so nasprotniki začeli oponašati, da se vsem ni dalo. Če bi se vsem dajalo, potem bi vsi, ki so vsaj nekoliko potrebni, bili upravičeni dobiti in bi se koruza delila po pol in četrt kg po znižani ceni!«

»Neumnost«, je planil eden vmes v razlago.

»Res je to neumnost«, je nadaljeval gospodar, »da se zahteva taka razdelitev. Pravično je, da naj dobijo le najpotrebnejši podporo, drugim pa naj se na kak drug način pomaga, posebno, da se jim da prilika zaslužka. Saj noben zdrav človek ne sprejema rad miloščine, ampak hoče poštenega dela in poštenega zaslužka.«

»Kaj pa mariborska oblast ni ničesar dobila?«

»Ravno to sem mislil sedaj povedati, kolikor vem. Tudi na mariborsko oblast je bila določena svota 100.000 Din. Veliki župan in oblastni odbor sta zahtevala — denar. Naročilo pa se je, da naj se kupi za to svoto koruza in res se je sklenila pogodba za 30 vagonov koruze. Med tem je pa prišlo poročilo, da se bo poslalo 27 vagonov koruze namesto denarja. Iz Maribora pa je šla zahteva, da naj se pošlje 30 vagonov, ker za tisti denar dobimo v Sloveniji 30 vagonov koruze. Na to zahtevo sedaj še ni odgovora, upa se pa, da bo pozitiven. Potem bo seveda tudi tukaj razdelitev, kar bomo pa itak še izvedeli. 30 vagonov razdeliti v tako veliki oblasti kot je naša, bo naravnost težko delo! Naša oblastna skupščina dela bolje, da nam reč razna javna dela izvršuje, kjer se nekaj napravi, kar je v splošno korist, poleg tega pa ljudje tudi nekaj zaslužijo. To novo načelo sedaj tudi država sprejema!«

»Je pa res že zadnji čas bil, da smo Slovenci zastopani v vladi, da tudi državno gospodarstvo spravimo na pravo pot«, je župan zaključil razgovor in pozval navzoče na občinsko sejo.

V NAŠI DRŽAVI.

Napovedane vladine izpremembe — ni. Radič in Pribičević sta napovedovala, da se bo vlada takoj, ko se skupščina sestane, izpremenila. Njihovi časopisi so priobčevali vsaki dan nov način, kako se bo vlada sestavila. Seveda so zopet prišli s predlogom, da naj vlado sestavi — general. Glavno jim je, da bi pač oni prišli zopet v vlado, pa naj stane, kar hoče!

Kako naj se porabi posojilo, ki ga dobimo od Anglije, o tem razpravlja sedaj vlada. Opozicija pa je ves čas trdila, da posojila sploh ne dobimo, ker nimamo brez nje kredita, je začela že veliko borbo za razdelitev tega posojila.

Stanovanjski zakon je končno sprejet v tem smislu, da je ustrezno hišnim posestnikom, da prosto razpolagajo s stanovanjem, pa tudi stanovanjskim najemnikom, da najemnina ne sme biti previsoka.

Pomoč Bolgariji in Grčiji. Narodna skupščina je dovolila za nujno pomoč Bolgariji 3.000.000 Din in Grčiji 2.000.000 Din, ker sta silno trpeli vsled potresa.

Dr. Korošec v Južni Srbiji. Za Južno Srbijo je bil izreden dogodek v preteklem tednu to, da je notranji minister dr. Korošec osebno nadziral delo državnih uradnikov, da je stopil v osebni stik z narodom in od njega sprejemal prošnje in pritožbe. Narod do sedaj tega ni bil vajen, zato je sprejemal dr. Korošca kot svojega najboljšega prijatelja. V velikih trumah je narod pozdravljal našega voditelja in videl v njem svojega rešitelja, ki prinaša v Južno Srbijo red, zakonitost in pravično upravo!

Dr. Marinkovič se je vrnil iz tujine, kjer se je zdravil, kjer pa je istočasno imel tudi več političnih razgovorov, ki bodo usmerjali našo zunanjo politiko v bodoče.

Šolski izpit narodnega poslanca. V narodno skupščino bi moral priti nov poslanec dr. Hagy, po rodu Madjar. Opozicija je ugovarjala, da ne zna nobenega slovanskega jezika. Zahtevala je pravi izpit, pri katerem je največ izpraševal Radič, kar je popolnoma razumljivo. —

V DRUGIH DRŽAVAH.

Volitve v Franciji niso položaja popolnoma nič izpremenile. Zato je upanje onih, da bo nova vlada po volitvah bolj hladna do Jugoslavije, ostalo prazno. — Prijateljstvo s Francijo nam je tudi v bodoče zasigurano.

Vse je potihnilo po Italiji po onem napadu na kralja. Žrtve so svečano pokopali, krivce so sicer iskali, Mussolini sam je vodil preiskavo, a našli jih niso.

Češko-jugoslovansko zbližanje in upo-
žnavanje je namen, ki ga želita obe drža-

vi čimprej doseči. Zato pa so tudi sedaj potovali zastopniki Češke po Jugoslaviji kot zadnjič naši po Češkem. Upati je, da bodo taka potovanja ne le v narodno-političnem, ampak tudi v gospodarsko-političnem oziru zbližali obe državi.

Avstrija — del Nemčije! Ker se Avstrija ne sme priključiti Nemčiji, pa drugače pripravlja, da postane samoposebi del Nemčije. Vse zakone urejujejo tako, da so enaki z nemškimi. Med Nemčijo in Avstrijo ni več carinske meje.

Francosko-angleško prijateljstvo se vedno bolj utrjuje, kar nam garantira stalen mir. Ameriški načrt za protivojno zvezo se bo ravno po tem prijateljstvu tudi v Evropi uveljavil. Temu načrtu se namerava pridružiti prav kmalu tudi še Nemčija. Italija pa se bo morala!

Egipt hoče biti svoboden! Med egiptovsko domačo vlado in pa angleško nadvlado je prišlo do take napetosti, da bodo Angleži ali leteli, ali pa s silo udušili — svobodoželjnost Egipta.

Rusija v novi krizi. Komunisti v Rusiji se vedno bolj bojijo za svojo vladino moč. Zato privijajo vijak nasilja nad vsemi. Stalin se je odločil za oster boj zoper vse omahljivce.

Komunistična agitacija razpreza svoje mreže po vsem svetu prav tajno, vendar se tu in tam zalotijo pri delu in agitaciji, tedaj pa seveda morajo odgovarjati pred sodiščem. V naši državi so že končani komunistični procesi v Srbiji, ki so vzbudili mnogo hrupa po svetu. Zdaj so pa v gnezdu komunistične agitacije, na Dunaju, vjeli debelega ptiča, Bela Kuna, ki je bil vodja znanih madžarskih komunistov, ki so v divjih tolpah napadli tudi naše slovanske Prekmurje. Bela Kun prihaja iz Moskve in je hotel nazaj na Madžarsko, pa so ga na Dunaju — zaprli. Komunisti, ki tajijo vsako privatno lastnino, bi seveda radi prišli do moči in — do privatnega bogastva po revoluciji.

Si res nespameten.

Ni ni lepšega in tolažilnejšega kakor vera, če človek živi po njej. Če človek pa noče hoditi po njenih potih, nič ni groznejšega, kakor vera. Zato pa človek, ki za vero ne mara, tako išče, kjer bi našel kak ugovor, kak razlog zoper njo. Posebno ena tolažba je, s katero opravičuje danes toliko ljudi svojo nevero, češ, pameten človek sploh ne more verovati, vse je le domišljija, saj še nihče ni videl, in tipal ne duše, ne večnosti, ne Boga.

Res Boga, večnosti še nihče ni videl, a vidimo in otipamo, da vedno takorekoč butamo ob dela božja. Poglej svet! Kako ogromen je! Premisli našo zemljo! Koliko je nad nami svetov, milijonkrat večjih kakor naša zemlja. Si že videl kedaj, da bi le en kamenček postal sam od sebe? Ta ogromni svet pa bi? Glej red v svetu? Kako natančno so preračunjena pota zvezd na nebu! Kako redno se menjajo na zemlji letni časi, kako se obnavlja voda, zrak! Vse je kakor veličanska ura, pri kateri se vjema zadnji zobček na kolesu. Kdo je pameten? Ali